

Det kongelige Kultur- og kirkedepartement

HØRING – FORSLAG OM ENDRING AV LOV OM STADNAMN

Stedsnavnloven av 18. mars 1990 har ikke som håpet brakt ro i saker om stedsnavn, snarere tvert i mot. Grunnen er åpenbar. Ved såkalte kartrevisjoner har en gruppe stedsnavnkonsulenter og representanter fra Statens kartverk tatt initiativ til gigantisk omdøping av stedsnavn, en omdøping man ikke har sett maken til siden begynnelsen av forrige århundre. Når en representant fra Statens kartverk i Hordaland uttaler til Bergens Tidende at målet er å bli kvitt ”*danskklingende navn*”, da må det jo føre galt av sted. Et typisk eksempel på omdøping er bygden Kvamme i Møre og Romsdal, som ble til ”Kvenna”. Etter 3 års kamp lyktes det bygdefolket å få tilbake navnet som alle brukte. I Nationemn 20.03.04 uttaler en representant for bygdefolket, Helge Kvande følgende: *I den grad det kan snakkast om fiender i en slik sak, er det firkanta navnekonsulentar. Kvenna var et bastardnavn som namnekonsulentane pressa på oss. Bygdefolket ønskte i staden å behalde skrivemåten vi har hatt i generasjoner.*

En annen kjepphest hos navnekonsulentene har vært å omdøpe stedsnavn til å bli skrevet i bestemt form, til tross for at mange stedsnavn har lang tradisjon for i å bli skrevet og uttalt i ubestemt form.

Ryggdekning for den gigantiske omdøpingen mener stedsnavnkonsulentene å ha i loven, særlig §4 i uttrykket ”*nedarvet lokal uttale*”. At klagesakene – som påpekt av departementet – er langt høyere enn forventet er ikke overraskende når man ser på praktiseringen av loven. Særlig gjelder dette saken om omdøping til bestemt form. Bokmålsforbundet mener at en revisjon av loven er høyst påkrevet for å dempe stridighetene og få ned antall klagesaker. Bokmålsforbundet er enig med departementet når det i lovens § 4 går inn for å endre ”*den nedarvede uttale*” til ”*den lokale talemålsforma av navnet*”. Når departementet videre sier at ”Bestemmelsene i regelverket skal heller ikke en gang for alle fryse utformingen av skriftformene. Dette innebærer at eventuelle dialektale endringer over tid også skal kunne påvirke stedsnavnene, slik at det kan fattes endringsvedtak på bakgrunn av de(n) dialektale endringen(e), så er Bokmålsforbundet helt enig i dette.

Bokmålsforbundet går imidlertid inn for at en definisjon av som menes med uttrykket ”*den lokale talemålsforma*” bør inntas i selve lovparagrafen, altså i § 4. Bokmålsforbundet foreslår derfor følgende formulering: ”*Dette vil si den uttalen som er i allmen bruk blant folk som bor på stedet*”. Dersom flere uttaleformer er i allmen bruk, skal man ta utgangspunkt i den uttaleform som er mest utbredt. Altså ikke i den uttaleform som har lengst tradisjon, jfr. det som ovenfor er sagt om ”fastfrysning” av skriftformene. Også i § 4 inntas formuleringen ”*Ved fastsettelse av navnet skal det også legges vekt på den skriftlige tradisjon*”.

Når det gjelder spørsmålet om stedsnavnet skal skrives i bestemt eller ubestemt form, så trenges det absolutt en oppmykning av regelpraktiseringen. Det er et faktum at det å uttale stedsnavn i ubestemt form er ganske utbredt, og dette må det selvsagt tas hensyn til.

Når det gjelder samiske / kvenske navn, så vil vi sterkt advare mot at disse erstatter norske navn, da dette bare vil føre til strid. Et samisk / kvensk navn bør eventuelt komme i tillegg til et norsk navn. Forutsetningen er imidlertid da at det samiske / kvenske navn faktisk har en viss utbredelse i området. Å innføre dobbeltnavn uten at dette er tilfelle, vil lett kunne bli et stridsspørsmål. Det er forøvrig langt fra alle samer / kvener som taler språket.

Bokmålsforbundet støtter departementets forslag om å forenkle saksgangen. Bokmålsforbundet er av den oppfatning at språkorganisasjoner fortsatt bør kunne ta opp saker etter Stedsnavnloven.